

Opetuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelma:

Ypäjän kunta

Voimassa 1.8.2023 alkaen

Sisällysluettelo

1 Johdanto.....	4
2 Opiskeluhohtokäsitteistöä	4
2.1 Opiskeluhohto	4
2.2 Opetuksen järjestäjäkohtainen opiskeluhohton monialainen ohjausryhmä	5
2.3 Oppilaitoskohtainen opiskeluhohto (yhteisöllinen opiskeluhohto, YHR)	5
2.4 Yksilökohtainen opiskeluhohto	5
3 Koulukohtaiset tiedot: Hevospitäjän yhtenäiskoulu.....	6
3.1 Arvio opiskeluhohton kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhohtopalveluista	6
3.2 Kouluyhteisön toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhohton edistämiseksi.....	7
3.2.1 Oppilaiden ja kouluyhteisön hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden seuraamisen käytännöt ja keskeiset tulokset	7
3.2.2 Opiskeluhohtoryhmien johtaminen, kokoonpano ja toimintatavat	9
3.2.3 Poissaolojen ehkäisy, seuranta ja puuttuminen.....	10
3.2.4 Tupakkatuotteiden ja muiden päihteiden käytön ehkäisemisen ja käyttöön puuttuminen.....	11
3.2.5 Yhteistyö ja käytänteet kouluympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden sekä kouluyhteisön hyvinvoinnin tarkastuksissa	12
3.2.6 Muut oppilaan hyvinvointia tukevat toimintaohjelmat ja käytänteet.....	13
3.3 Toimenpiteet tarvittavien tukitoimien järjestämiseksi (yksilökohtainen opiskeluhohto)	17
3.3.1 Oppilaan ohjaaminen opiskeluhohtopalveluihin	17
3.3.2 Yksilökohtainen opiskeluhohto	18
3.3.3 Salassapitovelvollisuus	19
3.3.4 Opiskeluhohtokertomusten laatiminen, säilytys ja vastuuhenkilön nimeäminen opetuksen järjestäjän opiskeluhohtorekisterille.....	20
3.3.5 tarvittavan opiskeluhohton järjestäminen kurinpitotoimen tai oppilaan opetukseen osallistumisen epäämisen yhteydessä	21
3.3.6 Opettajan laajaan terveystarkastukseen luokilla 1, 5 ja 8 antaman oppilaan selviytymistä ja hyvinvointia kuvaavan arvion toimintakäytänteet (ml. suostumuksen hankkiminen) koulussa	21
3.3.7 Oppilaan koulupäivän aikaisen erityisruokavalion tai lääkityksen ilmoittamisen käytänteet.....	21
4. Yhteistyön järjestäminen oppilaiden ja heidän perheidensä sekä koulussa työskentelevien ja muiden oppilaiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa	22

4.1 Oppilaiden, huoltajien, opetustoimen henkilöstön ja opiskeluhoitopalvelujen osallisuus opetuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelman laatimiseen ja yhteisöllisen opiskeluhoillon toteuttamiseen	22
4.2 Koulun opetus- ja muun henkilöstön perehdytys ja osaamisen varmistaminen yhteisöllisessä työssä	23
4.3 Opiskeluhoillon moniammatillinen yhteistyö tehostetun ja erityisen tuen, joustavan perusopetuksen ja sairaalaopetuksen yhteydessä	23
4.4 Yhteisöllisen ja yksilökohtaisen opiskeluhoillon periaatteista ja toiminnasta tiedottaminen oppilaille, huoltajille, henkilöstölle ja yhteistyötahoille	24
4.5 Yhteistyö muiden oppilaiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa kuten nuorisotoimi, lastensuojelu, erikoissairaanhoido ja poliisi	25
4.5.1 Nuorisopalvelut	25
4.5.2 Hammahuolto	25
4.5.3 Perheneuvola.....	25
4.5.4 Lapsiperheiden palveluohjaus	25
4.3.6 Lastensuojelu	26
5. Suunnitelmat oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä kriisisuunnitelma.....	26
5.1 Koulun järjestyssäännöt	26
5.2 Tapaturmien ehkäisy	26
Liitteet	27
5.3 Hevospitäjän yhtenäiskoulun suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä.....	27
5.4 Hevospitäjän yhtenäiskoulun kriisisuunnitelma	27

1 Johdanto

Ypäjän perusopetuksen oppilashuoltosuunnitelma on laadittu oppilaiden hyvinvoinnin edistämiseksi ja heidän oppimisedellytystensä tukemiseksi. Tämä oppilashuoltosuunnitelma on opetuksen järjestäjäkohtainen ja astuu voimaan 1.8.2023. Se on laadittu vastaamaan oppilas- ja opiskeluhuoltolakia (1287/2013) ja siihen hyvinvointialueiden toiminnan käynnistymisen yhteydessä 1.1.2023 tehtyjä muutoksia (377/2022). Suunnitelma on laadittu Ypäjän perusopetuksen opetustoimen järjestäjän, eli kunnan, toimesta.

Ypäjän perusopetuksen oppilashuoltosuunnitelma kattaa kaikki perusopetuksen oppilaat. Esiopetusikäisille on laadittu erillinen seutukunnallinen suunnitelma. Suunnitelma on kokonaisvaltainen lähestymistapa oppilaiden hyvinvoinnin tukemiseen ja se sisältää toimenpiteitä oppilaiden terveyden, sosiaalisen hyvinvoinnin, oppimisen ja koulunkäynnin tukemiseksi. Tavoitteena on luoda turvallinen, terveellinen ja tukea tarjoava oppimisympäristö, jossa jokainen oppilas voi menestyä.

Oppilashuoltosuunnitelma perustuu voimassa oleviin lainsäädäntöihin opetussuunnitelman perusteiden sekä oppilas- ja opiskelijahuoltolain osalta. Erityisesti oppilas- ja opiskeluhuoltolain tuomat muutokset vaativat, että entisen oppilaitoskohtaisen suunnitelman sijaan koulutuksen järjestäjien on laadittava opetuksen järjestäjäkohtainen suunnitelma, joka sisältää oppilaitoskohtaiset suunnitelmat. Ypäjän kunnassa on vain yksi perusopetusta tarjoava oppilaitos, Hevospitäjän yhtenäiskoulu, joten suunnitelma tämän suunnitelman näkökulma on pitkälti myös oppilaitoskohtainen.

Tämä oppilashuoltosuunnitelma on muuttuva ja sitä tarkistetaan ja päivitetään tarvittaessa, jotta se vastaa ajankohtaisia tarpeita ja haasteita. Oppilashuoltosuunnitelma on kaikkien kouluyhteisön jäsenten käytettävissä ja sen tarkoituksena on varmistaa, että jokainen oppilas saa tarvitsemansa tuen ja mahdollisuuden oppimiseen ja hyvinvointiin Ypäjän perusopetuksessa.

2 Opiskeluhuoltokäsitteistöä

2.1 Opiskeluhuolto

Opiskeluhuolto kouluissa ja oppilaitoksissa tarkoittaa työtä, jolla pyritään tukemaan, ylläpitämään ja edistämään oppilaiden ja opiskelijoiden hyvää oppimista, fyysistä ja psyykkistä terveyttä sekä sosiaalista hyvinvointia. Opiskeluhuollon päätavoitteena on yhteisön ja ympäristön hyvinvoinnin, huoltajien kanssa tehtävän yhteistyön ja opiskelijoiden osallisuuden edistäminen sekä varhaisen tuen tarjoaminen yksilöille tarvittaessa.

Opiskeluhuolto toteutetaan suunnitelmallisena monialaisena yhteistyönä opetustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen välillä. Oppilaiden ja opiskelijoiden, heidän huoltajiensa ja muiden

yhteistyötahojen kanssa tehtävä yhteistyö on tärkeää. Opiskeluhoito jakautuu yhteisölliseen ja yksilökohtaiseen opiskeluhoitoon. Yhteisöllinen opiskeluhoito on ennaltaehkäisevää ja se kuuluu kaikille yhteisön jäsenille. Yksilökohtainen opiskeluhoito on myös ennaltaehkäisevää ja tarjoaa tukea yksilöille tarvittaessa.

2.2 Opetuksen järjestäjäkohtainen opiskeluhoito monialainen ohjausryhmä

Koulutuksen järjestäjäkohtaisen opiskeluhoito yleisestä suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista vastaa monialainen opiskeluhoito ohjausryhmä. Opiskeluhoito ohjausryhmä voi olla myös kahden tai useamman koulutuksen järjestäjän yhteinen taikka sille asetetut tehtävät voi hoitaa muu tehtävään soveltuva ryhmä.

2.3 Oppilaitoskohtainen opiskeluhoito (yhteisöllinen opiskeluhoito, YHR)

Yhteisöllinen opiskeluhoito on ensisijainen toteutustapa, joka tukee koko oppilaitosyhteisöä ehkäisevästi. Oppilaiden ja opiskelijoiden hyvinvoinnin edellytyksiä ovat hyvinvoiva opiskeluyhteisö sekä terveellinen ja turvallinen opiskeluympäristö. Tämä tarkoittaa toimintakulttuuria ja toimia, joilla edistetään oppimista, terveyttä ja hyvinvointia, vuorovaikutusta, osallisuutta, ympäristön terveellisyyttä ja turvallisuutta sekä esteettömyyttä.

Yhteisöllinen opiskeluhoitotyö kohdistuu koko opiskeluyhteisöön, mutta se voidaan myös kohdentaa tiettyihin luokka-asteisiin tai ryhmiin ongelman perusteella. Työhön kuuluu vuorovaikutustaitojen ja mielenterveyden edistäminen, kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ehkäisy, opintojen etenemisen edistäminen, koulutyön ja opintojen järjestäminen hyvinvointia tukevasti, opiskelijoiden osallisuuden vahvistaminen, terveyttä ja hyvinvointia edistävien elintapojen tukeminen, ympäristön terveellisyys ja turvallisuus, yhteistoiminta oppilaitoksen ulkopuolelle sekä huoltajien osallisuuden vahvistaminen. Koulun yhteisöllisen oppilashuollon suunnittelusta, kehittämisestä ja arvioinnista vastaa **oppilaitoskohtainen opiskeluhoitoryhmä**, josta käytetään **lyhennettä YHR**.

2.4 Yksilökohtainen opiskeluhoito

Yksilökohtaisella opiskeluhoitolla tarkoitetaan yksittäisille opiskelijoille annettavia

- koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palveluja
- opiskeluhoito kuraattori- ja psykologipalveluja
- monialaista yksilökohtaista opiskeluhoitoa. Monialaista yksilökohtaista opiskeluhoitoa toteutetaan tapauskohtaisesti **monialaisessa asiantuntijaryhmässä**, josta käytetään tässä suunnitelmassa **lyhennettä MAT**.

Opettajat ja ohjaajat ovat keskeisiä henkilöitä tunnistettaessa opiskelijoiden tukitarpeita. heidän näkemyksensä on tärkeää tilanteen arvioinnissa sekä tuen suunnittelussa ja järjestämisessä.

3 Koulukohtaiset tiedot: Hevospitäjän yhtenäiskoulu

3.1 Arvio opiskeluhuollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista

Ypäjän peruskouluissa työskentelee yksi terveydenhoitaja. Terveydenhoitajan työpanosta on varattu Ypäjälle hieman vaihdelle 2 tai 2,5 päivää viikossa (HTV 0,4-0,5). Kaikille oppilaille tehdään vuosittain lakisääteiset terveystarkastukset. 1., 5. ja 8. luokilla on laajat terveystarkastukset, jossa mukana on oppilas, huoltaja, terveydenhoitaja ja lääkäri. Terveydenhoitajan vastaanotolle voi hakeutua myös ilman ajanvarausta.

Kuraattori on Ypäjällä kaksi päivää viikossa ja yhden päivän puoliksi etänä (HTV 0,5). Koulupsykologin palveluita on ollut saatavilla vuoden 2023 alusta ja aiempina vuosina melko epätasaisesti, mikä näkyy tällä hetkellä selkeänä lisätarpeena. Helmikuun 2023 lopusta alkaen psykologipalvelua on ollut käytössä 1,5 päivää viikossa (HTV 0,3).

Terveydenhoitaja, kuraattori sekä psykologi toimivat Hevospitäjän yhtenäiskoulun molemmissa yksiköissä; Perttulassa sekä Kartanolla. Tämän lisäksi kuraattori ja psykologi toimivat myös esiopetuksessa. Oppilastyön sekä yhteisöllisen työn lisäksi he kuuluvat opetuksen järjestäjäkohtaiseen monialaiseen ohjausryhmään, koulun yhteisölliseen oppilashuoltoryhmään (YHR) ja tapauskohtaisesti oppilaiden yksilökohtaisiin monialaisiin asiantuntijaryhmiin (MAT).

resurssi	Oppilasmäärä 2023-2024	psykologi	kuraattori	terveydenhoitaja	lääkäri
Hevospitäjän yhtenäiskoulu	71 (Perttula) 119 (Kartano) =203 lasta	0,3	0,46	0,5	0,09

3.2 Koulu yhteisön toimenpiteet yhteisöllisen opiskelu huollon edistämiseksi

3.2.1 Oppilaiden ja koulu yhteisön hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden seuraamisen käytännöt ja keskeiset tulokset

Koulu terveyskyselyt

Koulu terveyskysely on tehty viimeksi vuonna 2021. Koulu terveyskyselyn mukaan esiin nousevia parantamista vaativia asioita ovat erityisesti seuraavat asiakokonaisuudet, kun verrataan Ypäjän tuloksia koko Suomen tuloksiin:

- koulukiusaaminen ja siihen puuttuminen
- osallistuminen ja vaikutusmahdollisuudet (erityisesti tapahtumat, kouluruoka, oppitunnit ja koulun tilat)
- kokemus omasta terveydentilasta
- suun terveys ja seksuaaliterveys
- nukkumisen määrä
- tupakointi ja alkoholin käyttö

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskysely

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskysely toteutettiin koulun oppilaille vuoden 2023 alussa. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuden toteutumista seurataan kyselyillä kolmen vuoden välein.

- 93% oppilaista koki, että heitä kohdellaan koulussa aina tai useimmiten reilusti ja tasapuolisesti.
- 76% koki, että kaikkia kohdellaan aina tai useimmiten samanarvoisesti
- 79% koki, että koulussa voi olla omana itsenään.
- Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus toteutuvat Hevospitäjän yhtenäiskoulussa arvosanan 3,57/5 arvoisesti.

Kiusaamiskyselyt

Koulukiusaamiskysely toteutetaan oppilaille vuosittain marraskuussa. Näin saadaan vertailukelpoista tietoa tilanteesta. Kysely toteutetaan 1.-9. luokkien oppilaille.

Kiusaamiskyselyn keskeisiä tuloksia lukuvuodelta 2022-2023.

Perttulan yksikkö:

- Vastaajia yhteensä 69, joista 44 oppilasta (64 %) vastasi koulussa esiintyvän kiusaamista. Kiusatuksi tulemisen kokemuksia sen sijaan oli vastaajista yhteensä 18 lapsella ja 11 oli vastannut, että heitä on kiusattu syyslukukauden aikana.
- Eniten kiusaamista (26 mainintaa) vastattiin esiintyvän välitunnilla ulkona. Tämä lisäksi mainintoja saivat koulumatka (10 mainintaa), oppitunti (9 mainintaa), sosiaalinen media (8 mainintaa), tunnin alku (7 mainintaa), muu 5 mainintaa, käytävä (4 mainintaa) sekä ruokala (1 maininta).
- Kiusaamisen tavoista eniten mainintoja sai pilkkaaminen, hukkuminen ja lällättely. Myös peleistä ja leikeistä pois jättäminen, tahallinen lyöminen/töniminen sekä pelottelu/uhkaaminen/kiristäminen nousivat esiin mainintoina.
- Suurin osa (miltei puolet vastanneista) kertoi, että kiusaamista tapahtuu harvemmin kuin muutaman kerran kuussa.
- Kiusaamisesta kerrottiin eniten opettajalle sekä huoltajille. Myös kavereille, koulunkäynninohjaajalle ja muulle aikuiselle kerrottiin. Kuusi lasta vastasi, etteivät he ole kertoneet asiasta kenellekään.

Kartanon yksikkö:

- Vastaajia oli 96, joista 36 (38 %) vastasi koulussa esiintyvän kiusaamista. Kiusatuksi kokemuksia sen sijaan oli vastaajista seitsemällä ja 14 oli vastannut, että heitä on kiusattu syyslukukauden aikana.
- Eniten kiusaamista vastattiin tapahtuvan välitunnilla ulkona (24 mainintaa) sekä koulumatkalla (18 mainintaa), sosiaalisessa mediassa (17 mainintaa) sekä käytävällä (16 mainintaa). Jonkin verran kiusaamista (4-5 mainintaa) kerrottiin tapahtuvan myös tunnin alussa luokassa, oppitunnilla, ruokalassa sekä muualla.
- Kiusaamistavoista huomattavasti eniten mainintoja sai pilkkaaminen/haukkuminen/lällättäminen (41 mainintaa). Muuta kiusaamista esiintyi huomattavasti vähemmän.
- Suurin osa (65 %) kertoi kiusaamista tapahtuvan harvemmin kuin muutaman kerran kuussa.
- Kiusaamisesta kerrottiin useimmiten huoltajille (27 mainintaa) ja sen jälkeen opettajalle (24 mainintaa) tai kaverille (19 mainintaa). Vastaajista 11 kertoi, ettei ole kertonut asiasta kenellekään ja 5 oli kertonut muulle aikuiselle. Koulunkäynninohjaajalle asiasta oli kertonut 2.

3.2.2 Opiskeluhooltoryhmien johtaminen, kokoonpano ja toimintatavat

Opetuksen järjestäjäkohtainen monialainen opiskeluhoollon ohjausryhmä

Kunnan opiskeluhoollon ohjausryhmä vastaa koulutuksen järjestäjän opiskeluhoollon suunnittelun valmistelusta ja vastaa sen toteuttamista kunnan esi- ja perusopetuksessa. Se myös arvioi ja seuraa opiskeluhoollollisten tavoitteiden saavuttamista. Opiskeluhoollon ohjausryhmän koollekutsujana ja vastuuhenkilönä toimii Ypäjällä sivistys- ja hyvinvointijohtaja. Ryhmä kokoontuu pääsääntöisesti 2 kertaa vuodessa ja tarvittaessa useammin. Ryhmään kuuluvat:

- sivistys- ja hyvinvointijohtaja (koollekutsuja)
- rehtori
- vararehtori
- kuraattori
- psykologi
- terveydenhoitaja
- oppilaanohjaaja
- laaja-alaiset erityisopettajat (2 kpl)
- koulunuorisotyöntekijä
- erityisluokanopettaja (vuosittain vaihtuva vuoro)
- aineenopettaja (vuosittain vaihtuva vuoro)
- koulunkäynninohjaaja (vuosittain vaihtuva vuoro)
- oppilasedustus (yksi 5.-6. luokan oppilas, yksi 7.-9. luokan oppilas)
- huoltajan edustaja (Perttulan vanhempainyhdistyksestä ja Kartanon vanhempainyhdistyksestä)

Koulukohtainen opiskeluhooltoryhmä

Hevospitäjän yhtenäiskoulun koulukohtainen oppilashuoltoryhmä vastaa koulun oppilashuollon suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista. Ryhmään kuuluvat samat henkilöt kuin opetuksen järjestäjäkohtaiseen oppilashuoltoryhmään sivistys- ja hyvinvointijohtajaa lukuun ottamatta. Lisäksi ryhmää voidaan täydentää käsiteltävien asioiden mukaan oppilailta, huoltajilta (pitää olla nämä) tai eri alojen asiantuntijoilla. Opetuksen järjestäjä ja oppilashuollon palveluja tuottavat tahot päättävät yhdessä ryhmän kokoonpanosta, tehtävistä ja toimintatavoista lukuvuoden alkaessa.

Hevospitäjän yhtenäiskoulun oppilashuoltoryhmä kokoontuu vähintään neljä kertaa lukuvuodessa. Koollekutsujana toimii rehtori tai rehtorin nimeämä edustaja. Oppilashuoltoryhmän käsittelemät asiat tiedotetaan tarvittaessa henkilökuntapalaverissa. Asioiden eteenpäin viemisestä sovitaan tapauskohtaisesti. Koulukohtaisessa oppilashuoltoryhmässä (YHR:ssä) käsitellään yhtenäiskoulun molempien yksiköiden asioita. Ryhmän kokoontumisista laaditaan sähköisessä muodossa oleva muistio, joka jaetaan kaikkien nähtäväksi Wilman tiedotteena.

Ryhmän keskeinen tehtävä on yhteisön hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistäminen sekä muun yhteisöllisen oppilashuollon toteuttaminen ja kehittäminen. Poissaolojen ehkäisemistä, suunnitelmallista seuranta ja niihin puuttumista koordinoi koulukohtainen opiskeluhoitoryhmä osana yhteisöllisen opiskeluhoitotyön kokonaisuutta. Ryhmä vastaa lukuvuoden aikana mm.

- koulukohtainen poissaolojen seurannasta
- kolmiportaisen tuen toteutumisesta
- kiusaamistilanteen kokonaiskuvasta
- kouluterveyskyselyiden läpikäynnistä ja tiedottamisesta
- toimintakulttuuria edistävästä toimenpiteistä

3.2.3 Poissaolojen ehkäisy, seuranta ja puuttuminen

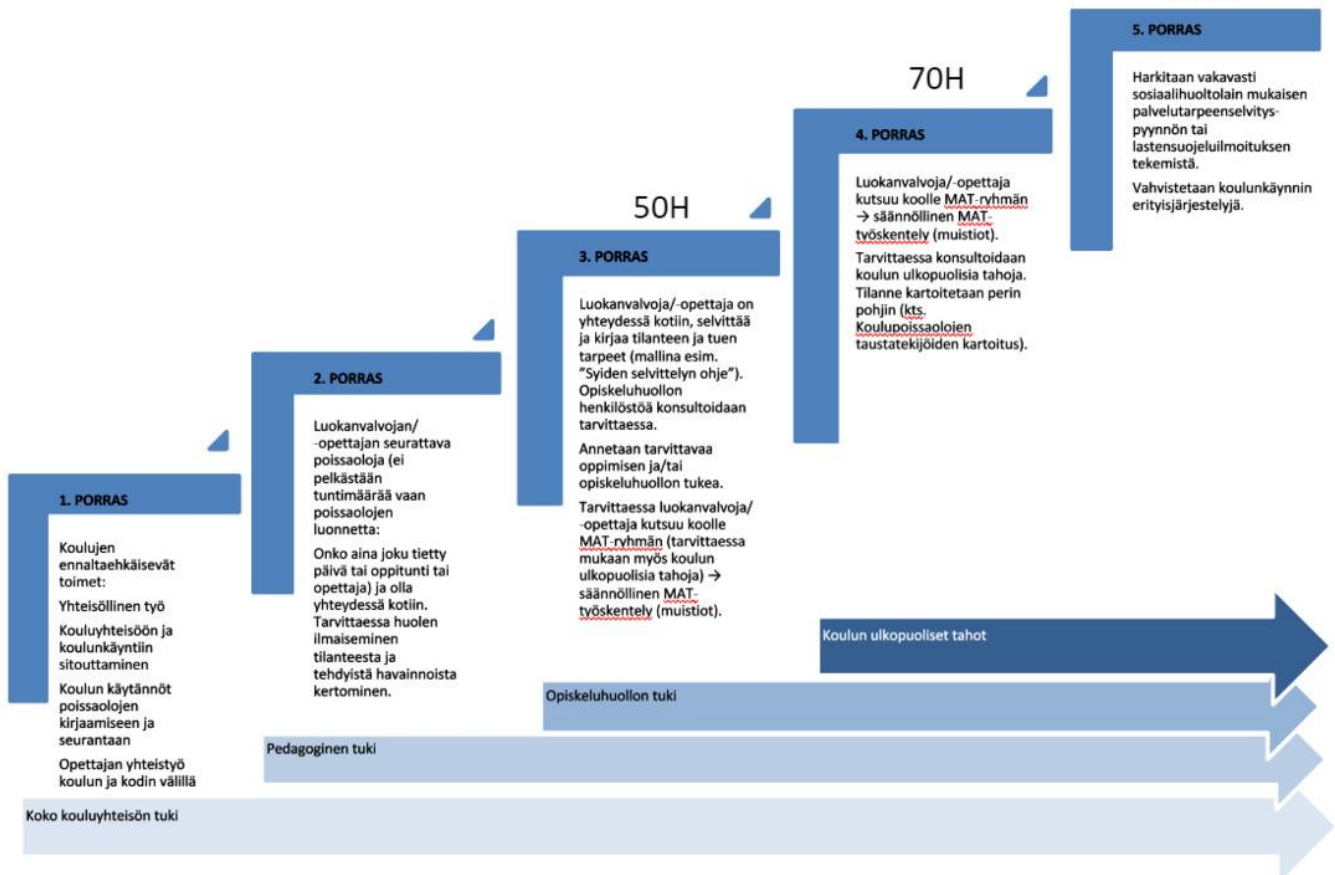
Perusopetuslain mukaan oppilaan tulee osallistua perusopetukseen, jollei hänelle erityisestä syystä ole myönnetty vapautusta. (POL 26§)

Koulun tulee tiedottaa huoltajille, miten oppilaan poissaoloista ilmoitetaan koululle. Opettajat huolehtivat oppilaiden poissaolojen seurannasta ja kirjaamisesta. Poissaolot kirjataan Wilmaan, josta ne ovat myös huoltajien seurattavissa. Mikäli oppilaalla on luvattomia poissaoloja, opettaja on välittömästi yhteydessä huoltajiin ja sopii heidän kanssaan jatkotoimista. Jos luvattomat poissaolot jatkuvat, kootaan monialainen oppilaskohtainen oppilashuoltoryhmä opettajan toimesta ja sovitaan jatkotoimenpiteistä.

Luokanopettaja/-valvoja seuraa luokkansa oppilaiden poissaoloja jatkuvasti ja on kotiin yhteydessä matalalla kynnyksellä seutukunnallisen poissaolomallin mukaisesti (kuva alla). Poissaoloja tarkastellessaan on huomioitava, että tärkeää on poissaoloihin puuttuminen poissaolon syystä riippumatta. Luokanopettaja/-valvoja kirjaa yhteydenotot kotiin oppilaan Wilmaan tukitoimet-kohtaan. Kirjaukseen kirjataan poissaolon tuntimäärä lukuvuoden ajalta sekä mahdolliset selvitettyt ja sovitut asiat.

Prosessikuvaus poissaoloihin puuttumiseksi

100H

3.2.4 Tupakkatuotteiden ja muiden päihteiden käytön ehkäisemisen ja käyttöön puuttuminen

Tupakoinnin, alkoholin ja päihteiden käyttöön liittyviä terveydellisiä ja muita haittatekijöitä käydään läpi oppilaan koulu aikana ikäkauden huomioon ottaen usean eri oppiaineen puitteissa.

Tupakointi on kielletty kaikkien perusopetusta antavien koulujen sisä- ja ulkotiloissa. (Tupakkalaki 74 §)

Kouluun ei saa tuoda eikä työpäivän aikana pitää hallussa sellaista esinettä tai ainetta, jonkin hallussapito on muussa laissa kielletty tai jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta taikka joka erityisesti soveltuu omaisuuden vahingoittamiseen ja jonka hallussapidolle ei ole hyväksyttävää syytä. (POL 29 § 2 mom.)

Rehtorilla tai koulun opettajalla on yhdessä tai erikseen oikeus työpäivän aikana ottaa haltuunsa oppilaalta 29 §:n 2 momentissa tarkoitettu kielletty esine tai aine tai sellainen esine tai aine, jolla oppilas häiritsee opetusta tai oppimista. (POL 36 d § 1, katso myös 2 – 4 mom.)

Koulun opettajalla ja rehtorilla on työpäivän aikana oikeus tarkastaa oppilaan mukana olevat tavarat, oppilaan hallinnassa olevat koulun säilytystilat ja päällisin puolin hänen vaatteensa,

sellaisen 29 §:n 2 momentissa tarkoitetun kielletyn esineen tai aineen haltuun ottamiseksi, jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta, jos tällaisen esineen tai aineen hallussa pito on ilmeistä ja oppilas pyynnöstä huolimatta kieltäytyy niitä luovuttamasta tai ei luotettavasti osoita, ettei hänen hallussaan niitä ole. (POL 36 e § 1, katso myös 2 – 5 mom.)

Edellä 36 d ja 36 e §:ssä tarkoitetut toimenpiteet on toteutettava mahdollisimman turvallisesti. Toimenpiteillä ei saa puuttua oppilaan henkilökohtaiseen koskemattomuuteen ja yksityisyyteen enempää kuin on välttämätöntä opiskelurauhan ja turvallisuuden varmistamiseksi. Esineiden ja aineiden haltuun ottamisessa ja oppilaan tarkastuksessa on noudatettava olosuhteiden edellyttämää hienotunteisuutta. Toimenpiteiden käyttö tulee kouluissa suunnitella ja ohjeistaa. (POL 36 f § 1, katso myös 2 mom.)

Edellä 29 §:n 2 momentissa tarkoitetut kielletyt esineet ja aineet luovutetaan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle. Esineet ja aineet tulee kuitenkin luovuttaa poliisille tai muulle laissa säädetylle viranomaiselle, jos oppilaalla, tämän huoltajalla tai muulla laillisella edustajalla ei lain mukaan ole oikeutta pitää niitä hallussaan. (POL 36 g § 2, katso myös 1, 3 – 4 mom.)

Oppilaille järjestetään päihdekasvatusta opetussuunnitelman mukaisesti. Yläluokilla tehdään yhteistyötä nuorisotoimen ja tarvittaessa muiden yhteistyötahojen kanssa.

Mikäli oppilas on kouluaikana tai koulumatkalla päihtynyt, tai hänen hallustaan löydetään alkoholia tai huumeita, otetaan viipymättä yhteys huoltajiin sekä Ankkuri-tiimiin (poliisi, sosiaalityöntekijä, sairaanhoitaja) ja asiasta tehdään lastensuojeluilmoitus. Muut mahdolliset seuraukset on kirjattu järjestyssääntöihin. Tupakoinnin suhteen noudatetaan koulun järjestyssääntöjä.

3.2.5 Yhteistyö ja käytänteet kouluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin tarkastuksissa

Koulun terveydellisten olojen tarkastus tehdään kolmen vuoden välein (Terveystarkastuslaki 16§). Ympäristöterveydenhuollon edustaja organisoii tarkastuksen ja siitä laaditaan raportti ja todetuista korjaamistarpeista laaditaan suunnitelma. Puutteiden korjaamista seurataan vuosittain. Tarkastuksessa ovat mukana ympäristöterveydenhuollon edustaja, rehtori, kouluterveydenhoitaja- ja/tai lääkäri, työterveyshuollon edustaja, työsuojelun edustaja ja kiinteistöhoitaja. Kouluterveyskyselyjen (THL) tuloksia kouluympäristön osalta tulee hyödyntää tarkastuksessa. Tarkastuksen tuloksista raportoidaan henkilöstölle.

3.2.6 Muut oppilaan hyvinvointia tukevat toimintaohjelmat ja käytänteet

Yhteistyö oppisisällöissä ja laaja-alaisissa tavoitteissa

Oppilashuollon henkilöstö tekee opetusyhteistyötä terveysneuvonnan osalta esim. ympäristöopin tunneilla. Vakiintuneita käytäntöjä ovat mm. murrosiän muutoksiin, ensiaputaitoihin, päihteisiin ja tupakkaan liittyvät oppitunnit sekä hampaiden hoitoon ja ryhtiin liittyvät oppitunnit.

Koulukiusaamisen vastainen toiminta

Koulussa tapahtuvaa kiusaamista ehkäistään käsittelemällä jokaisella vuosiluokalla koulukiusaamista. Oppilaiden tulee tietää, mitä kiusaaminen on, miten tulee toimia, jos itseä kiusataan tai huomaa, että jotain muuta kiusataan. Esille tulleet kiusaamistapaukset käsitellään välittömästi koulun oman toimintamallin mukaan. Kiusaamisen vastaiseen toimintaan koulussa kuuluu kiusaamisen ehkäiseminen sosiaalisia taitoja harjoittamalla.

Ypäjällä on käytössä erilaisia tunnetaito-ohjelmia. Tämä lisäksi Ypäjällä otetaan jälleen käyttöön KiVa-koulu toimintamalli. Välitunti-, tukioppilas- ja oppilaskuntatoiminta sekä koulukummitoiminta osaltaan ehkäisevät kiusaamista. Lisäksi kiusaamista kartoitetaan säännöllisesti kirjallisilla kyselyillä. Kiusaamistilanteiden kehittymistä seurataan riittävän pitkään, jotta kiusaaminen ei pääse toistumaan tai jatkumaan. Vakavissa kiusaamistilanteissa yhteistyötahona toimivat Ankkuri-tiimi, lastensuojelu sekä sovittelutoiminta. Yhteistyö huoltajien kanssa on ensiarvoisen tärkeää.

Liikkuva koulu

Koulu on mukana Liikkuva koulu- toiminnassa. Tavoitteena on, että koulupäivän toimintoihin sisältyy oppilaan terveyden kannalta riittävästi fyysistä aktiivisuutta. Pyrkimyksenä on, että tunneilla istutaan vähemmän, tuetaan oppimista toiminnallisilla menetelmillä, liikutaan välitunneilla ja kannustetaan oppilaita kulkemaan koulumatkat omin lihasvoimin.

Oppilaiden ohjaus

Ohjaustoiminnan tarkoituksena on tukea oppilaan onnistumista perusopetuksen eri vaiheissa, vahvistaa opiskelutaitoja ja itseohjautuvuutta sekä kehittää oppilaan valmiuksia tehdä oppimiseen liittyviä valintoja. Ohjauksella vahvistetaan myös yhteistyötaitoja sekä kykyä toimia erilaisissa ryhmissä ja ottaa vastuuta omasta ja yhteisestä työstä. Ohjauksen tehtävänä on myös osaltaan estää oppilaiden syrjäytymistä ja edistää tasa-arvoa. Ohjaustyöhön osallistuminen on koko opetushenkilöstön tehtävä ja opettajat toimivat yhteistyössä oppilaan koko opintopolun aikana ja opiskelun nivelvaiheissa.

Nivelvaiheyhteistyö

Esiopetuksesta kouluun:

Tiedonsiirrosta huolehtivat päiväkotien esiopettajat ja tarvittaessa varhaiskasvatuksen erityisopettaja, jotka käyvät keskustelut tulevien opettajien kanssa.

Tiedonsiirtopalaverit pidetään maaliskoukokuun aikana. Opettaja (ja mahdollisesti myös erityisopettaja) tutustuu mahdollisuuksien mukaan tuleviin oppilaisiinsa vierailemalla esikoulussa toukokuun aikana.

Kouluun tutustumispäivä järjestetään ennen lukuvuoden alkua. Tuleva luokanopettaja järjestää yhteistyössä vararehtorin kanssa. Kutsu tutustumispäivään tulee koululta päiväkotien kautta tai postitse koteihin jaettavaksi.

Esikouluopettajien vastuulla on, että asiakirjat siirretään koululle toukokuussa. Kouluvalmiuden jatkotutkimusten palautepalaverissa olisi hyvä olla myös koulun laaja-alainen erityisopettaja mukana.

Nelosluokalta viidennelle luokalle:

Ko. luokkien luokanopettajat järjestävät tiedonsiirtopalaverit toukokuun aikana. Palaveriin kutsutaan tarvittaessa huoltajat mukaan. Toukokuussa neljäsluokkalaiset tutustuvat Kartanon yksikköön.

Yläkoulusta toiselle asteelle:

Terveydenhoitaja ja koululääkäri tekevät kahdeksasluokkalaisille ammatinvalintaan liittyvän nuorison laajan terveystarkastuksen. Terveydenhoitaja, oppilaanohjaaja sekä nuori huoltajineen tekevät yhteistyötä, jotta mahdolliset ammatinvalintaan liittyvät terveydelliset seikat voidaan ottaa huomioon jatko-opintoihin hakeutumisessa.

Perusasteen oppilaanohjaajat ja toisen asteen opinto-ohjaajat tapaavat tarpeen mukaan ja tekevät yhteistyötä. Kaikilla oppilailla on mahdollisuus henkilökohtaiseen keskusteluun ja pohdintaan perusasteen oppilaanohjaajan kanssa. Hän myös tiedottaa huoltajille yhteishakuun liittyvistä asioista järjestämällä esimerkiksi huoltajaillan. Yhdeksännen luokan aikana järjestetään lisäksi infotilaisuuksia, oppilaitosvierailuja ja tutustumiskäyntejä toisen asteen oppilaitoksiin oppilaille ja huoltajille.

Tiedonsiirrosta tärkeää olisi siirtää mm. lukilausunnot, psykologin lausunnot, HOJKS:t ja tehostetun tuen oppimissuunnitelmat, jotta toisella asteella pystytään suunnittelemaan tarvittavaa tukea. Oleellista tietoa ovat myös esim. läsnäolotiedot ja turvallisuusseikat. On tärkeää, että huoltaja ja oppilas tietävät mitä tietoja siirretään. "Musta tuntuu" – tietoja ei siirretä.

Viimeistään elokuussa toisen asteen oppilaitoksista ollaan yhteydessä peruskouluihin, tiedonsiirroista sopimista varten. Oppilaiden oppimisen ja koulunkäynnin järjestämisen

kannalta välttämättömät tiedot siirretään toisen asteen oppilaitoksiin suoraan oppilaitosten välillä (kts. Perusopetuslaki 40 §). Peruskoulun oppilaanohjaajat ja erityisopettajat huolehtivat siitä, että luvat kirjallisten suunnitelmien ja lausuntojen siirtoon on olemassa. Kyseiset paperit toimitetaan vastaanottavaan oppilaitokseen, kun opiskelija on ottanut opiskelupaikan vastaan. Mikäli on haettu harkinnanvaraisesti, huoltaja/oppilas toimittaa paperit mukanaan jo haastatteluun. Huoltajien toiveesta nivelvaihepalavereita voidaan järjestää milloin tahansa yhdeksännen luokan aikana tai sen jälkeen.

Opiskeluhuollon asiakasrekisteristä sellaiset salassa pidettävät tiedot, jotka ovat tarpeellisia opiskeluhuollon jatkuvuuden kannalta, voidaan siirtää vastaanottavaan oppilaitokseen opiskelijan tai hänen huoltajansa luvalla (ks. Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 23 §). Kuraattorit, koulupsykologit ja kouluterveydenhoitajat siirtävät tietonsa omien lainsäädäntöjensä mukaisesti, itse tarvittavat luvat hankkien toisen asteen kuraattoreille, koulupsykologeille ja opiskeluterveydenhuoltoon.

Kummioppilastoiminta

Ekaluokkalaisille valitaan koulukummit neljännen luokan oppilaista. Luokanopettajat järjestävät yhteistä koulukummitoimintaa. Tulevaisuudessa selvitetään myös mahdollisuutta sille, että 8.-luokkalaiset toimisivat kummeina viidesluokkalaisille.

Oppilaskuntatoiminta

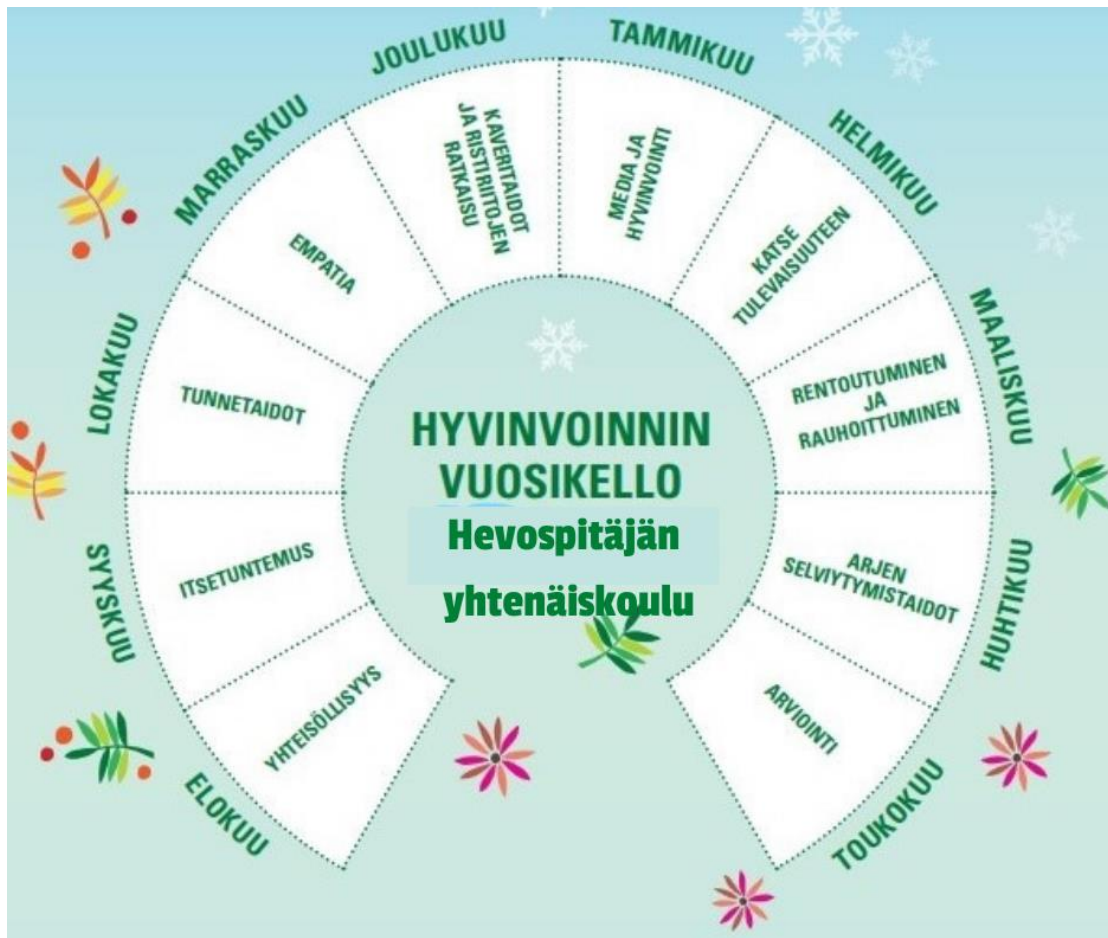
Jäsenet valitaan ehdokkaiden joukosta suljetulla lippuäänestyksellä. Hallituksen jäsenten johdolla oppilaskunnan jäsenet osallistuvat koulun arjen, retkien ja eri toimintojen kuten oppimiskokonaisuuksien suunnitteluun. Varataan mahdollisuus oppilaskunnan hallituksen jäsenille tulla mukaan opettajainkokouksiin esittelemään ideoitaan.

Perttulan yksikön oppilaskunnan hallitukseen valitaan yhteensä 7 jäsentä. Luokilta 3 ja 4 valitaan 2 oppilasta ja muista opetusryhmistä 1 oppilas kustakin. Toimintaa ohjaa vuosittain joku luokanopettajista.

Kartanon yksikön oppilaskunnan hallitukseen valitaan kaksi jäsentä jokaisesta opetusryhmästä mukaan lukien pienluokka. Yhteensä 16 jäsentä. Toimintaa ohjaa vuosittain joku opettajista.

Tunnetaito-ohjelma

Hevospitäjän yhtenäiskoulussa harjoitellaan tunnetaitoasioita hyvinvoinnin vuosikellon mukaisesti (kuva alla). Tunnetaidoille sovitaan vuosittain kiinteät ajat kerran kuussa ja jokainen luokka käy asiat läpi vuosikellon mukaisesti. Luokanopettajat miettivät itse sopivan ajan ja pitävät omat tunnetaitotuntinsa sen mukaisesti.

Vanhempainyhdistys:

Vanhempainyhdistykset toimivat molemmissa yksiköissä. Yhdistys pyrkii toimimaan aktiivisena linkkinä koulun ja vanhempien välillä. Koulun vanhempainyhdistys osallistuu aktiivisesti koulun toimintakulttuurin kehittämiseen. Yhdistyksen kokouksiin osallistuu koulusta yhteyshenkilö.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyö

Hevospitäjän yhtenäiskoulussa on tehty toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma vuosille 2023-2025. Tasa-arvon- ja yhdenvertaisuuden toteutumista kartoitettiin oppilaiden osalta kyselyllä alkuvuodesta 2023. Kyselyssä nousi esiin, seuraavanlaisia asioita:

- 93% oppilaista koki, että heitä kohdellaan koulussa aina tai useimmiten reilusti ja tasapuolisesti.
- 76% koki, että kaikkia kohdellaan aina tai useimmiten samanarvoisesti
- 79% koki, että koulussa voi olla omana itsenään.
- Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus toteutuvat Hevospitäjän yhtenäiskoulussa arvosanan 3,57/5 arvoisesti.

Hevospitäjän yhtenäiskoulussa edistetään tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta seuraavasti:

- Oppilaat toimivat sekaryhmissä kaikilla oppitunneilla ja välitunneilla kannustetaan ja ohjataan oppilaita yhteisiin leikkeihin ja peleihin.
- Kaikenlaiseen häiritsevään käytökseen puututaan, käytännöt puuttumisessa ja vaatimuksissa ovat kaikilla koulun aikuisilla yhtenäiset.
- Jokainen oppilas vastuutetaan noudattamaan järjestyssääntöjä ja luokissa luodaan myös omia luokan sääntöjä, jotka koskevat kaikkia luokan oppilaita tasapuolisesti.
- Oppilaan huonoon käytökseen puututaan ilman henkilöön kohdistuvaa arvostelua.
- Huolehditään siitä, että oppilas ei jää esimerkiksi uskonnollisen vakaumuksensa, kulttuurisen taustansa tai erityisen tuen tarpeensa vuoksi toistuvasti muun ryhmän ulkopuolelle esimerkiksi opetuksen järjestelyissä tai vapaassa toiminnassa
- Koulussa järjestetään kummioppilas-, tukioppilas- ja oppilaskuntatoimintaa.
- Toteutetaan luotuja ja kirjattuja toimintamalleja oppilaiden suojaamiseksi kiusaamiselta, väkivallalta ja häirinnältä, kokoonnutaan kasvamisen ja oppimisen tuen ryhmän kanssa säännöllisesti.

Kiitoskahvilatoiminta

Yläkoulun oppilas saa palkkioksi hyvästä käyttäytymisestään mennä tiistaisin klo 12.15–12.30 noutamaan kahvia, teetä tai mehua sekä keksin/piparkakun kotitalousluokan eteistilasta. Luokanvalvoja laskee edellisen viikon merkinnät ja jos negatiivisia merkintöjä ei ole yhtään, pääsee kahvilaan aina kerran viikossa tiistain iltapäivän välitunnilla. Epäselvissä tilanteissa luokanvalvoja ratkaisee kahvilaan pääsyn. Kiitoskahvila on 7.-9. luokkien oppilaille.

Tukioppilastoiminta

Tukioppilaat valitaan Kartanon yksikön oppilaista. Tukioppilaita on noin 10-12 henkeä ja heidän koulutuksensa sekä toiminnan suunnittelu toteutetaan säännöllisenä kerhona koulun jälkeen. Tukioppilaiden toiminnan sisältö perustuu MLL:n tukioppilaiden koulutusmateriaaliin. Lukuvuoden toiminta suunnitellaan lukuvuosittain syksyllä. Tukioppilaiden ohjaajana toimii vuosittain joku opettajista.

3.3 Toimenpiteet tarvittavien tukitoimien järjestämiseksi (yksilökohtainen opiskeluhoolto)

3.3.1 Oppilaan ohjaaminen opiskeluhoiltopalveluihin

Opettajien ja koulun ohjaajien rooli oppilaiden ja opiskelijoiden tuen tarpeen tunnistamisessa on erittäin tärkeä. Yleensä opettaja tai ohjaaja on se, jolle ensimmäisenä nousee huoli oppilaasta tai opiskelijasta. Huolta voi aiheuttaa esimerkiksi oppilaan koulunkäynnin tai opiskelun ongelmat, häiriökäyttäytyminen tai käyttäytymisen muutokset. Opettajan tulee tällöin keskustella asiasta oppilaan tai opiskelijan kanssa ja ottaa yhteyttä huoltajaan tai lasten tai nuoren huolenpidosta vastaavaan henkilöön. Nämä ovat opettajalle kuuluvia kasvatuksellisia tehtäviä, jotka ovat osa opetustyötä. Opettajien näkökulmaa tarvitaan myös tilanteen selvittelyssä ja tuen suunnittelussa ja järjestämisessä.

3.3.2 Yksilökohtainen opiskeluhuolto

Yksilökohtainen oppilashuolto koostuu terveyden ja hyvinvoinninpalveluista, joita ovat

- o kouluterveydenhuollon palvelut
- o psykologi- ja kuraattoripalvelut
- o monialainen yksilökohtainen opiskeluhuolto (MAT)

Kouluterveydenhoitaja

Kaikille oppilaille tehdään vuosittain lakisääteiset terveystarkastukset. 1., 5. ja 8. luokilla on laajat terveystarkastukset, jossa mukana on oppilas, huoltaja, terveydenhoitaja ja lääkäri. Terveystarkastuksen vastaanotolle voi hakeutua myös ilman ajanvarausta.

Sanna Kytömäki, kouluterveydenhoitaja

tavoitettavissa puhelimitse tai Wilman välityksellä

p. 050 331 5955

Koulukuraattori

Oppilas tai vanhemmat voivat olla yhteydessä koulukuraattoriin, jos huolta ilmenee koulussa, kotona tai vapaa-aikana. Koulukuraattorin perustehtäviin kuuluu oppilaiden sosiaalisen hyvinvoinnin edistäminen ja tukeminen, linkkinä toimiminen kodin ja koulun väliselle yhteistyölle sekä yhteistyössä toimiminen oppilaan ja mahdollisen tuki-/viranomaisverkoston kanssa (mm. terveydenhuolto, lastensuojelu ja perheneuvola).

Päivi Kallionpää, koulukuraattori

tavoitettavissa puhelimitse tai Wilman välityksellä

p. 050 336 9948

Koulupsykologi

Koulupsykologi auttaa oppilaita ja heidän perheitään pääasiassa kouluun liittyvissä ongelmatilanteissa ja ohjaa tarvittaessa eteenpäin. Koulupsykologi tapaa oppilaita yksilötapaamisissa tai yhdessä vanhempien kanssa, tekee psykologisia tutkimuksia ja arviointeja oppimisvaikeuksien ja tunne-elämän ongelmien selvittelyssä ja suunnittelee tukitoimia yhdessä opettajien ja vanhempien kanssa.

Mia Ristola, koulupsykologi

tavoitettavissa puhelimitse tai Wilman välityksellä

p. 044 9017476

Koululääkäri:

Koululääkärin tehtäviä hoitaa terveyskeskuslääkäri. Lääkärin vastaanotolle hakeudutaan normaalisti terveysaseman ajanvarauksen kautta.

Yksilökohtainen monialainen asiantuntijaryhmä (MAT)

Kun on tarpeen selvittää yksittäisen oppilaan oppilashuollollisen tuen ja palveluiden tarvetta, kootaan yksilökohtainen monialainen asiantuntijaryhmä. Kokoon kutsumisesta vastaa se henkilö, jolle huoli oppilaasta on syntynyt tai kenelle asiasta on ilmoitettu. Koolle kutsujan tehtävänä on arvioida, kenen asiantuntemusta tapauksen käsittelyssä tarvitaan. Ryhmän jäsenten läsnäolon on oltava ammatillisesti perusteltua. Ryhmän kokoonpanoon on saatava lupa oppilaan huoltajilta ja oppilaalta itseltään ikä- ja/tai kehitystaso huomioon ottaen. Huoltajien (ja oppilaan) suostumuksesta täytetään lomake lukuvuosittain. Mikäli oppilaasta herännyt huoli on sellainen, jota ei kyetä yksilökohtaisella oppilashuoltotyöllä helpottamaan tai lupaa yksilökohtaiseen oppilashuoltokokoontumiseen ei saada, on mietittävä muita tukitoimia. Tarvittaessa ilmoitetaan huoli esimerkiksi lastensuojeluviranomaisen tietoon. Ryhmän kokoontumisesta laaditaan muistio Wilman muistio –osioon. Muistio jaetaan vain niille henkilöille, joilla on lupa osallistua yksilökohtaisen ryhmän toimintaan.

3.3.3 Salassapitovelvollisuus

Oppilaan ja opiskelijan yksilökohtaisen opiskeluhuollon järjestämiseen ja toteuttamiseen osallistuvilla on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus saada toisiltaan ja luovuttaa toisilleen sekä opiskeluhuollosta vastaavalle viranomaiselle sellaiset tiedot, jotka ovat välttämättömiä yksilökohtaisen opiskeluhuollonjärjestämiseksi ja toteuttamiseksi. Lisäksi heillä on oikeus saada ja luovuttaa toisilleen sekä oppilaan opettajalle, rehtorille ja opetuksen järjestäjälle oppilaan opetuksen asianmukaisen järjestämisen edellyttämät välttämättömät tiedot. Tiedon luovuttaja joutuu harkitsemaan esimerkiksi sitä, onko kysymys sellaisesta tiedosta, joka on välttämätön oppilaan tai muiden oppilaiden turvallisuuden varmistamiseksi. Luovutettava tieto voi koskea muun muassa sellaista oppilaan sairautta, joka tulee ottaa

opetustilanteissa huomioon. Vaikka tiedon luovuttamiselle olisikin edellä todettu lain tarkoittama peruste, yhteistyön ja luottamuksen turvaamiseksi pyritään aina ensisijaisesti hankkimaan oppilaan tai huoltajan suostumus salassa pidettävän tiedon luovuttamiseen.

3.3.4 Opiskeluhoitokertomusten laatiminen, säilytys ja vastuuhenkilön nimeäminen opetuksen järjestäjän opiskeluhoitorekisterille

Yksittäistä oppilasta koskevan asian käsittelystä asiantuntijaryhmässä laaditaan oppilashoitokertomus Wilman muistiot-kohtaan. Ryhmän vastuuhenkilö kirjaa yksilökohtaisen oppilashuollon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi välttämättömät tiedot oppilashoitokertomukseen. Kirjauksia voivat tehdä myös muut asiantuntijaryhmän jäsenet. Kertomus laaditaan jatkuvaan muotoon, joka etenee aikajärjestyksessä. Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki edellyttää, että kertomukseen kirjataan seuraavat asiat:

- yksittäisen oppilaan nimi, henkilötunnus, kotikunta ja yhteystiedot sekä alaikäisen oppilaan huoltajan tai muun laillisen edustajan nimi ja yhteystiedot
- kirjauksen päivämäärä sekä kirjauksen tekijä ja hänen ammatti- tai virka-asemansa
- kokoukseen osallistuneet henkilöt ja heidän asemansa
- asian aihe ja vireille panija
- oppilaan tilanteen selvittämisen aikana toteutetut toimenpiteet kuten arviot, tutkimukset ja selvitykset
- toteutetut toimenpiteet kuten yhteistyö eri tahojen kanssa sekä aiemmat ja nykyiset tukitoimet
- tiedot asian käsittelystä ryhmän kokouksessa, tehdyt päätökset ja niiden toteuttamissuunnitelma
- toteuttamisesta ja seurannasta vastaavat tahot.

Jos sivulliselle annetaan oppilashoitokertomukseen sisältyviä tietoja, asiakirjaan on lisäksi merkittävä mitä tietoja, kenelle sivulliselle ja millä perusteella tietoja on luovutettu. Oppilashoitokertomukset sekä muut oppilashuollon tehtävissä laaditut tai saadut yksittäistä oppilasta koskevat asiakirjat tallennetaan opiskeluhoitorekisteriin. Opetuksen järjestäjä vastaa henkilötietojen käsittelystä ja ylläpitää edellä mainittua rekisteriä. Oppilashoitorekisteriin tallennetut tiedot, jotka koskevat yksittäistä oppilasta taikka muuta yksityistä henkilöä, ovat salassa pidettäviä. Oppilashoitokertomukset säilytetään ja arkistoidaan.

3.3.5 tarvittavan opiskeluhoollon järjestäminen kurinpitotoimen tai oppilaan opetukseen osallistumisen epäämisen yhteydessä

Perusopetuslain mukaan opetuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaalle, jolle on määrätty kurinpitorangeistus tai jolta opetus on evätty jäljellä olevan työpäivän ajaksi, järjestetään tarvittava opiskeluhoolto. Koulukohtainen oppilashuoltotyöryhmä sopii opiskeluhoollon toteutumisesta tapauskohtaisesti.

3.3.6 Opettajan laajaan terveystarkastukseen luokilla 1, 5 ja 8 antaman oppilaan selviytymistä ja hyvinvointia kuvaavan arvion toimintakäytänteet (ml. suostumuksen hankkiminen) koulussa

Jos huoltaja haluaa opettajan täyttävän oppilaan selviytymistä ja hyvinvointia kuvaavan arvion, niin huoltaja toimittaa lomakkeen opettajalle hyvissä ajoin ennen terveystarkastusta. Täytetty lomake palautetaan huoltajalle, joka vastaa sen toimittamisesta terveystarkastukseen.

3.3.7 Oppilaan koulupäivän aikaisen erityisruokavalion tai lääkityksen ilmoittamisen käytänteet

Lääkehoito

Vanhempien tehtävä on kertoa koulussa lapsen opettajalle ja koulunkäynninohjaajalle lapsen sairauksista ja niiden hoidosta. Lapsen sairaus saattaa vaatia erityistoimenpiteitä, mutta järjestelyt on aina sovittava koulussa lapsi- ja perhekohtaisesti yhteistyössä kodin ja koulun kanssa.

Kun lapsella on vakava tai pitkäaikainen sairaus, on koulussa sovittava hoitoneuvottelu, johon osallistuvat huoltajien, kouluterveydenhoitajan, opettajan ja koulunkäynninohjaajan lisäksi tarvittaessa erikoissairaanhoidon edustaja. Hoitoneuvottelussa tarkastellaan ja selvitetään lapsen selviytymistä koulussa ja hänen mahdollisesti vaatimiaan erityisjärjestelyjä (mm. voinnin seuranta, lääkitys) sekä kirjataan hoitoneuvottelun tulos erilliseen sopimukseen. Hoitoneuvottelua voi ehdottaa koulun henkilöstö, kun lapsen voinnissa ja jaksamisessa tapahtuu havaittavia muutoksia.

Lääkehoidon toteuttamisen pääsääntönä on, että lääkehoitoa toteuttaa terveydenhuollon ammattihenkilö, kuten lähihoitaja. Esi- ja perusopetuksessa on kuitenkin tilanteita, joissa lääkehoitoa voi toteuttaa myös joku muu kuin terveydenhuollon ammattilainen, esimerkiksi koulunkäynninohjaaja tai opettaja. Luonnollista tietä annettavaa lääkehoitoa voi toteuttaa kuka tahansa työntekijä. Tällöin lääkehoidon toteuttaminen perustuu työntekijän suostumukseen, perehdytykseen, lisäkoulutukseen sekä osaamisen varmistamiseen. Pitkäaikaisesti sairaan lapsen vaativamman lääkehoidon toteuttamiseksi (esimerkiksi

insuliinin pistäminen diabeetikkolapselle) työntekijän tarvitsee lapsi- ja lääkehoitokohtaiset lääkehoitoluvan, joka edellyttää perehdytyksen ja lisäkoulutuksen lisäksi osaamisen varmistamista näytöin. Lapsen huoltajien tulee olla aina tietoisia siitä, kuka lääkehoitoa toteuttaa. Lääkehoidon yhteydessä on varmistettava, että lääkehoitoa pystytään toteuttamaan myös henkilökunnan lomista ja sairastumisista huolimatta. Käytännössä henkilöstöstä tulee löytyä useampia henkilöitä, jotka voivat toteuttaa lääkehoitoa.

Jokaisen aikuisen on velvollisuus auttaa parhaan kykynsä mukaan, jos lapselle koulussa tulee hätätilanne, kuten esimerkiksi epilepsiakohtaus, insuliinisokki tai vakava allerginen reaktio. Terveystieteiden ammattilaisen tietämystä tai taitoa ei silloin edellytetä.

Erityisruokavalio

Jos oppilaalla on todettu ruoka-allergia, joka aiheuttaa merkittäviä tai hengenvaarallisia oireita, järjestetään oppilaalle koulussa erityisruokavalio. Tarvittaessa erityisruokavalion tarpeellisuudesta voi keskustella lääkärin tai terveydenhoitajan kanssa. Terveystieteiden ammattilainen täyttää erityisruokavalioilmoituksen ja toimittaa sen keittiölle.

4. Yhteistyön järjestäminen oppilaiden ja heidän perheidensä sekä koulussa työskentelevien ja muiden oppilaiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa

4.1 Oppilaiden, huoltajien, opetustoimen henkilöstön ja opiskeluhuoltopalvelujen osallisuus opetuksen järjestäjän opiskeluhuoltosuunnitelman laatimiseen ja yhteisöllisen opiskeluhuollon toteuttamiseen

Opiskeluhuoltoa toteutetaan yhteistyössä oppilaiden, opiskelijoiden ja huoltajien kanssa. Oppilailla ja opiskelijoilla on mahdollisuus ilmaista mielipiteensä oppilaitokseen toimintaan liittyvistä, heitä koskevista asioista. Yhteisöllinen OHR tapaa luokkien edustajia tarpeen mukaan ja molemmissa yksiköissä toimii oppilaskunnan hallitus, jossa on laaja edustus eri ikäisiä oppilaita. Opiskeluhuollon suunnitelmaa työstetään tulevaisuudessa oppilaskunnan hallituksessa ja myös huoltajilla on mahdollisuus vaikuttaa opiskeluhuollon suunnitelmiin vanhempainyhdistyksen toiminnan kautta sekä osallistumalla vanhempainiltoihin, joissa suunnitelmia käsitellään. Yksilökohtaisessa opiskeluhuollossa oppilaiden ja opiskelijoiden toivomukset ja mielipiteet huomioidaan heitä koskevista toimenpiteistä ja ratkaisuisista, kehitystason ja muiden henkilökohtaisten edellytysten mukaisesti. Oppilas tai opiskelija voi kieltää huoltajaa osallistumasta häntä koskevan asian käsittelyyn ja tietojen saantiin, ellei se ole selvästi oppilaan tai opiskelijan edun vastaista. Jos oppilas tai alaikäinen opiskelija kieltää

yhteistyön huoltajien kanssa, tekee kuraattori, psykologi, terveydenhoitaja tai lääkäri arvion oppilaan tai opiskelijan kypsyystestistä ja siitä, onko tietojen ja osallistumisen kieltäminen selvästi vastoin oppilaan tai opiskelijan etua. Yhteisöllisen ja yksilökohtaisen opiskeluhuollon periaatteista ja menettelytavoista tiedotetaan oppilaille ja opiskelijoille jokaisen lukuvuoden alussa. Huoltajille tiedottaminen tapahtuu Wilman ja PedaNetin kautta. Oppilaille, opiskelijoille ja huoltajille annetaan tietoa käytettävissä olevista opiskeluhuollon palveluista ja ohjataan hakemaan niitä. Yhteistyötahoille toimintatavoista kerrotaan syyslukukauden alun YHR:n tapaamisessa.

4.2 Koulun opetus- ja muun henkilöstön perehdytys ja osaamisen varmistaminen yhteisöllisessä työssä

Yhteisöllisen työn periaatteet ja käytänteet käydään vuosittain läpi lukuvuoden alussa koko henkilökunnan yhteisessä palaverissa. Läpikäynnin pohjana käytetään tätä opetuksen järjestäjän oppilashuoltosuunnitelmaa. Rehtori on vastuussa yhteisöllisen oppilashuoltotyön osaamisen vahvistamisesta.

4.3 Opiskeluhuollon moniammatillinen yhteistyö tehostetun ja erityisen tuen, joustavan perusopetuksen ja sairaalaopetuksen yhteydessä

Tehostetun tuen aloittaminen perustuu pedagogiseen arvioon, joka laaditaan yhteistyössä huoltajien kanssa. Pedagogisen arvion laatimisesta vastaa luokanopettaja tai luokanvalvoja ja se tehdään tarvittaessa yhteistyössä aineenopettajan/-opettajien kanssa. Tarvittaessa konsultoidaan erityisopettajaa. Valmis pedagoginen arvio käsitellään pedagogisessa tiimissä. Luokanopettaja/-valvoja informoi oppimissuunnitelman sisällöstä kaikkia oppilasta opettavia tai avustavia henkilöitä niiltä osin, kuin se opetuksen järjestämisen kannalta on olennaista. Oppimissuunnitelma arvioidaan säännöllisesti, viimeistään lukuvuoden lopuksi.

Mikäli tehostettu tuki todetaan riittämättömäksi, laaditaan pedagoginen selvitys erityisen tuen päätöstä varten. Samalla arvioidaan, onko tarvetta psykologiselle tai lääketieteelliselle tutkimukselle tai sosiaaliselle selvitykselle. Pedagoginen selvitys käsitellään pedagogisessa tiimissä. Jos esitetään erityiseen tukeen siirtymistä, myös huoltajia ja oppilasta tulee kuulla. Ypäjällä Hevospitäjän yhtenäiskoulun rehtori tekee viranhaltijapäätöksen erityiseen tukeen siirtymisestä perusopetuksessa. Rehtorilla tulee olla päätöstä tehdessään selvitys, kuulemislomake sekä muut mahdollisesti tarvittavat lausunnot. Erityisen tuen pedagogiset tavoitteet ja toimenpiteet kirjataan HOJKS:iin, joka laaditaan yhteistyössä lapsen tai nuoren, huoltajien, opettajien ja tarvittavien asiantuntijoiden kanssa. Jokaisella tuen tasolla pyritään toimimaan- ja pohtimaan pedagogisia ratkaisuja yhteistyössä huoltajien kanssa hyvässä yhteisymmärryksessä lapsen tai nuoren parhaaksi.

Joustavan perusopetuksen (JOPO) järjestämiseksi laaditaan tarvittaessa suunnitelma. Tällä hetkellä Ypäjällä ei ole joustavaan perusopetukseen perustuvaa koulutusmuotoa.

Erikoissairaanhoidossa olevan oppilaan opetus järjestetään ensisijaisesti oppilaan omassa koulussa, johon oppilas on otettu. Oppilaalle järjestetään opetusta ja tukea siinä määrin kuin se hänen terveytensä, pedagogiset erityistarpeensa ja erikoissairaanhoidon hoidolliset ja kuntoutukselliset toimenpiteet huomioiden on mahdollista. Oppilaan koulunkäyntiä omassa koulussa pyritään tukemaan mahdollisimman pitkälle. Oppilaalla on käytössään kaikki koulun tukitoimet kolmiportaisen tuen mallin mukaisesti ja tuen eri muotoja suunnitellaan yhteistyössä erikoissairaanhoidon asiantuntijoiden kanssa. Erityisopettaja toimii luokanopettajan tai luokanvalvojan työparina. Mikäli oman koulun tai kunnan tarjoamat tukitoimet eivät ole riittäviä pohditaan yhteistyössä huoltajien tai muun laillisen edustajan, opetuksen järjestäjän, erikoissairaanhoidon ja mahdollisesti sosiaalitoimen kanssa tarvetta opetuksen järjestämiseen sairaalaopetuksessa. Sairaalaopetus on erikoissairaanhoidon yhteydessä annettavaa perusopetusta avo- ja osastohoidon oppilaille. Sairaalaopetuksessa korostuvat pedagoginen kuntoutus ja kaikkien oppilasta opettavien, kasvattavien tai hoitavien tahojen yhteistyö ja konsultaatio. Nivelvaihe yhteistyö oppilaan oman koulun kanssa korostuu paluuvaiheessa, jolloin oppilaan tukitoimien ja opetuksen järjestämiseksi järjestetään sairaalaopetuksen koordinoimana verkostopalaveri, johon kootaan tarvittava opiskeluhuollon asiantuntijaryhmä. Tavoitteena on, että oppilas pystyy palaamaan siihen opetukseen, johon osallistui ennen siirtymistään sairaalaopetukseen.

4.4 Yhteisöllisen ja yksilökohtaisen opiskeluhuollon periaatteista ja toiminnasta tiedottaminen oppilaille, huoltajille, henkilöstölle ja yhteistyötahoille

Oppilashuoltotyö ja sen peruseriaatteet tiedotetaan kaikille huoltajille lukuvuoden alussa koottavassa lukuvuositedotteessa Wilman tai Pedanetin välityksellä sekä mahdollisesti vanhempainilloissa. Koulun oppilashuoltohenkilökunta osallistuu tarvittaessa asiantuntijoina vanhempainiltoihin.

Oppilaalle ja huoltajalle on tärkeää tiedottaa käytettävissä olevasta oppilas- ja opiskelijahuollosta sekä ohjata heitä hakemaan tarvitsemiaan oppilashuollon palveluita. Toimivan oppilashuoltotyön edellytys on yhteistyö oppilaan huoltajien kanssa. Yhteistyötä huoltajien kanssa on edistettävä ja tuettava sekä oppilashuoltotyön suunnittelussa, toteutuksessa että arvioinnissa.

4.5 Yhteistyö muiden oppilaiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa kuten nuorisotoimi, lastensuojelu, erikoissairaanhoido ja poliisi

4.5.1 Nuorisopalvelut

Ypäjän kunnan nuorisotoimessa on kaksi vakituista työntekijää. *Nuorisotyöntekijä* vastaa perusnuorisotyötä, koulunuorisotyöstä sekä nuorisovaltuustosta. Nuorisotyöntekijän tekee koulunuorisotyötä perusopetuksen yläikäisten oppilaiden parissa ollen Kartanon yksikössä kolmena päivänä viikossa. Nuorisotyöntekijän tehtävänä on tukea yhteisöllisyyttä sekä oppilaiden sosiaalisia suhteita ja kokonaisvaltaista hyvinvointia. Toinen nuorisotyöntekijä, *erityisnuorisotyöntekijä*, vastaa kunnan etsivästä nuorisotyöstä, ehkäisevästä päihdetyöstä nuorten osalta ja osallistuu kunnan perusnuorisotyöhön osaltaan. Tarvittaessa erityisnuorisotyöntekijän voi kutsua mukaan nuoren moniammatillisiin tapaamisiin.

4.5.2 Hammashuolto

Hammashuolto on hyvinvointialueen tuottamaa palvelua, jota tarjotaan terveystieteiden hammashoitolassa. Hammashoitola kutsuu oppilaat pääsääntöisesti tarkastukseen. Huoltajien yhteydenotot ja aikojen peruutukset hoidetaan suoraan hammashoitolaan.

4.5.3 Perheneuvola

Perheneuvolapalvelut ovat hyvinvointialueen järjestämään palvelua, jonka tarkoituksena on tukea lapsiperheitä erilaisissa elämäntilanteissa sekä ohjata ja neuvoa lasten kasvatukseen ja vanhemmuuteen liittyvissä kysymyksissä. Perheneuvola tekee yhteistyötä oppilashuollon toimijoiden kanssa. Ypäjäläisiä perheitä palvelee Forssan seudun perheneuvola. Perheneuvolan palvelut ovat luottamuksellisia ja maksuttomia. Perheneuvola sijaitsee Forssan pääterveysasemalla.

4.5.4 Lapsiperheiden palveluohjaus

Palveluohjaus on hyvinvointialueen järjestämä palvelu, josta huoltajat voivat hakea matalan kynnyksen ohjausta ja neuvontaa tai perheen ohjaamista eri palveluiden piiriin. Apua kannattaa pyytää mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, ennen kuin ongelmat kasvavat liian suuriksi.

Palveluohjauksen tehtävä on kartoittaa yhdessä perheen kanssa, minkälaisesta tuesta perhe voisi hyötyä ja ohjata perhe parhaiten auttaviin tukipalveluihin, kuten perheneuvolaan, varhaisen tuen perhetyöhön, lapsiperheiden sosiaalityöhön tai lastensuojeluun. Kiireetöntä neuvontaa saa Oma Hämeen yhteisestä puhelinpalvelusta.

4.3.6 Lastensuojelu

Jokaisella lapsella on oikeus turvalliseen ja virikkeitä tarjoavaan kasvuympäristöön, tasapainoiseen ja monipuoliseen kehitykseen sekä erityiseen suojeluun ja huolenpitoon. Lastensuojelu on hyvinvointialueen järjestämään palvelua.

Lastensuojelutyön tarkoituksena on edistää lapsen suotuisaa kehitystä ja hyvinvointia. Lastensuojelutyöllä tuetaan vanhempia, huoltajia ja muita lapsen hoidosta ja kasvatuksesta vastaavia henkilöitä lapsen kasvatuksessa ja huolenpidossa. Lastensuojelutyötä tehdään yhteistyössä perheen ja sen lähiverkoston sekä eri viranomaisien kanssa. Lapsen hyvinvointia vaarantavia tekijöitä voivat olla esim. lapsen hoidon laiminlyönti, vanhempien päihteiden käyttö, mielenterveyden ongelmat ja ratkaisemattomat ristiriidat perheessä.

Lastensuojelulain 25§:ssä säädetään ilmoitusvelvollisuudesta, mikä koskee kaikkia niitä viranomaisia, jotka työssään toimivat lasten, nuorten ja perheiden kanssa. Jokaisella koulun henkilökuntaan kuuluvalla on siis velvollisuus tehdä viipymättä lastensuojeluilmoitus salassapidon estämättä, jos he tehtävissään ovat saaneet tietää lapsesta, jonka hoidon ja huolenpidon tarve, kehitystä vaarantavat olosuhteet tai oma käyttäytyminen edellyttää lastensuojelun tarpeen selvitystä. Lastensuojelun ilmoitusvelvollisuus sivuuttaa muussa lainsäädännössä säädetyn salassapidon.

5. Suunnitelmat oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä kriisisuunnitelma

5.1 Koulun järjestyssäännöt

ja kurinpitokeinot käydään läpi oppilaiden ja henkilökunnan kanssa lukuvuosittain ja niitä muokataan tarvittaessa. Säännöt tiedotetaan myös huoltajille Wilman välityksellä.

5.2 Tapaturmien ehkäisy

Tilanteiden huolellinen suunnittelu, ennakointi sekä opastaminen vähentävät tapaturmariskiä. Henkilöstöä on koulutettu ensiaputaitoisiksi ja tapaturmatilanteisiin on varauduttu niistä keskustelemalla. Esimerkkejä tilanteista, joissa ohjeistusta pohditaan säännöllisesti ja ohjeita tarkennetaan aina tarpeen mukaan:

- Välituntivalvonta, välituntivalvojat sekä välituntialueet.
- Piha-alueen turvallisuus ja mahdolliset korjaustarpeet.
- Koulun pihan liikenne on rajoitettu.
- Retket ja matkat (suunnittelu ja ohjeistus)
- Koulukuljetuksen odotus ja toiminta taksijonoissa ja taksiin siirryttäessä koulun henkilökunta huolehtii ensiavusta. Lapsen toimittamisesta jatkohoitoon vastaavat ensisijaisesti huoltajat.

6 Liitteet

6.1 Ypäjän esiopetuksen sekä perusopetuksen yhteenlaskettu arvioitu tarve opiskeluhoitopalveluiden työntekijöille

resurssi	Oppilasmäärä 2023-2024	psykologi	kuraattori	terveydenhoitaja	neuvolapalvelut	lääkäri
esiopetus	14	0,04	0,04	-	0,04	-
perusopetus	191	0,3	0,46	0,5	-	0,09
yhteensä	205	0,34	0,5	0,5	0,04	0,09

6.2 Hevospitäjän yhtenäiskoulun suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä

6.3 Hevospitäjän yhtenäiskoulun kriisisuunnitelma